

Εισαγωγή

Το Τμήμα Στατιστικής του Οικονομικού Πανεπιστημίου αποφάσισε το 1998 να επιζητήσει την αξιολόγησή του από ομάδα διακεκριμένων Καθηγητών Πανεπιστημίων του εξωτερικού.

Στην Ελλάδα, πολλές φορές, διατυπώνουμε θετικές ή αρνητικές κρίσεις κυρίως με βάση συναισθηματικά και όχι αντικειμενικά κριτήρια. Στο επίπεδο των Πανεπιστημίων, αυτό έχει ως συνέπεια ορισμένοι να εκφράζονται ιδιαίτερα κολακευτικά για Πανεπιστήμια ή Τμήματα και άλλοι να εκφράζονται αρνητικά ή ακόμα και απαξιωτικά. Ιδιαίτερα στον πανεπιστημιακό χώρο, είναι απαραίτητο οι όποιες διατυπώσεις να στηρίζονται σε αντικειμενικά κριτήρια, αλλά, κυρίως, να προέρχονται από ανεξάρτητους κριτές με ευρύτερο κύρος.

Το Τμήμα Στατιστικής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών έχοντας, από την ίδρυσή του, ως στόχο του την λειτουργία σε ένα διεθνές περιβάλλον, δεν ενδιαφερόταν για τη σύγκρισή του με άλλα Πανεπιστημιακά Τμήματα στο στενό πλαίσιο της χώρας μας. Με τις εξελίξεις που έχουν σημειωθεί τελευταία, μόνο μια σύγκριση σε ευρωπαϊκό αλλά και σε παγκόσμιο επίπεδο έχει πλέον σημασία. Η αξιολόγηση επίσης θα πρέπει να γίνεται από ανθρώπους που έχουν εμπειρία σε τέτοιες διαδικασίες και με βάση κριτήρια που έχουν επίσης υιοθετηθεί διεθνώς.

Οι παραπάνω αντιλήψεις και προδιαγραφές οδήγησαν το Τμήμα στην απόφαση όπως η αξιολόγηση γίνει από διακεκριμένους και έμπειρους Καθηγητές που υπηρετούν σε Πανεπιστήμια με μακρά παράδοση και σε Τμήματα που έχουν εξασφαλίσει με την λειτουργία τους παγκόσμια αναγνώριση και καταξίωση.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης για το Τμήμα Στατιστικής αποτελείτο από τους Καθηγητές C.R. Rao (Πρόεδρο), Καθηγητή στην τιμητική έδρα Eberly του Τμήματος Στατιστικής του πολιτειακού Πανεπιστημίου της Pennsylvania των ΗΠΑ, J. Teugels, Καθηγητή Πιθανοτήτων και Στατιστικής στο πανεπιστημιακό κέντρο Στατιστικής του Καθολικού Πανεπιστημίου του Leuven του Βελγίου, P. Florides, Καθηγητή Εφαρμοσμένων Μαθηματικών του Μαθηματικού Τμήματος του Κολλεγίου Trinity του Πανεπιστημίου του Δουβλίνου της Ιρλανδίας, και W. Urfer, Καθηγητή Στατιστικής του Τμήματος Στατιστικής του Πανεπιστημίου του Dortmund της Γερμανίας. Η Επιτροπή, δηλαδή, αποτελείται από τρεις Καθηγητές Πιθανοτήτων και Στατιστικής και ένα Καθηγητή Μαθηματικών. Θεωρήθηκε σκόπιμο να περιληφθεί στην ομάδα αξιολόγησης και ένας Καθηγητής Μαθηματικών, δοθέντος ότι τα Μαθηματικά αποτελούν το σημαντικότερο ίσως εργαλείο για την επιστήμη της Στατιστικής.

Για τους αναγνώστες του κειμένου αυτού που δεν είναι εξοικειωμένοι με το αντικείμενο της Στατιστικής, ακολουθούν κάποιες συνοπτικές πληροφορίες για μέλη της ομάδας αξιολόγησης.

Ο Καθηγητής **C.R.Rao** θεωρείται ένας από τους πέντε κορυφαίους επιστήμονες της Στατιστικής στον αιώνα μας όπως τον χαρακτήρισε ένας άλλος σύγχρονος κορυφαίος επιστήμονας, ο Καθηγητής του Πανεπιστημίου του Stanford, Bradley Efron. Ο C.R. Rao έχει διδάξει σε μεγάλο αριθμό πανεπιστημίων ανά τον κόσμο. Είναι επίτιμος διδάκτωρ

24 πανεπιστημίων όλων των ηπείρων, κάτοχος αναρίθμητων τιμητικών διακρίσεων ενώ έχουν διοργανωθεί περισσότερα από 20 διεθνή συνέδρια προς τιμήν του. Ένας μεγάλος αριθμός σημαντικών στατιστικών θεωρημάτων και αποτελεσμάτων φέρουν το όνομά του και είναι ένα από τα 10 επίτιμα μέλη του Διεθνούς Στατιστικού Ινστιτούτου και ένα από τα ελάχιστα ισόβια επίτιμα μέλη της Βιομετρικής Εταιρίας. Είναι επίσης Fellow της Βασιλικής Εταιρίας του Ηνωμένου Βασιλείου και μέλος της Εθνικής Ακαδημίας Επιστημών των ΗΠΑ. Ο Καθηγητής Rao έχει συμμετάσχει σε αναρίθμητες αξιολογήσεις Τμημάτων και ερευνητικών μονάδων, μεταξύ των οποίων, για πολλά χρόνια, ήταν το Τμήμα Στατιστικής του Πανεπιστημίου του Harvard. Όπως αναφέρει το περιοδικό AMSTAT NEWS (αριθμ. 286, τεύχος Απριλίου 2001) της Αμερικανικής Στατιστικής Εταιρίας, *ο C.R.Rao αναγνωρίζεται διεθνώς ως ένας από τους πρωτοπόρους που έθεσαν τα θεμέλια της σύγχρονης Στατιστικής, καθώς επίσης και ως ένας από τους πέντε καλύτερους Στατιστικούς στον κόσμο με πολύπλευρες διακρίσεις ως μαθηματικός, ερευνητής, επιστήμονας και δάσκαλος. Η πρωτοποριακή συνεισφορά του στα Μαθηματικά, στην Στατιστική Θεωρία και τις Εφαρμογές αποτελούν πλέον μέρος των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών προγραμμάτων στην Στατιστική, στην Οικονομετρία, στα προγράμματα των Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και σε πολλές άλλες επιστημονικές περιοχές, στα περισσότερα Πανεπιστήμια σε όλο τον κόσμο.*

Ο Καθηγητής **J. Teugels** ήταν ιδρυτής και υπηρετεί επί τριανταπέντε σχεδόν έτη στην πιο γνωστή μονάδα Στατιστικής του καλύτερου, ίσως, Πανεπιστημίου του Βελγίου. Έχει συμμετάσχει σε πολλές επιτροπές αξιολόγησης και διαθέτει διεθνή αναγνώριση και κύρος αφού έχει διατελέσει Πρόεδρος της Bernoulli Society για τις Πιθανότητες και τη Στατιστική, είναι Επιστημονικός Διευθυντής (Editor-in-Chief) του επιστημονικού περιοδικού *Journal of Applied Stochastic Models in Business and Industry* που εκδίδεται από τον εκδοτικό οίκο Wiley, συντάκτης της σειράς μονογραφιών σε Πιθανότητες και Μαθηματικά Στατιστικής του ίδιου εκδοτικού οίκου και μέλος της Συντακτικής Επιτροπής πολλών άλλων επιστημονικών περιοδικών. Έχει διατελέσει επί 15-ετία Πρόεδρος του Μαθηματικού Τμήματος του Πανεπιστημίου.

Ο Καθηγητής **P. Florides** διδάσκει επί σαράντα σχεδόν έτη, σε ένα από τα γνωστότερα διεθνώς Μαθηματικά Τμήματα ενός ιστορικού Πανεπιστημίου. Εκτός από την σημαντική ερευνητική και διοικητική εμπειρία του, ο Καθηγητής Florides είχε και εμπειρία από την δομή της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην χώρα μας ώστε να αποτελέσει το συνδετικό κρίκο της ομάδας των αξιολογητών με τα δεδομένα της χώρας μας. Ήταν Πρόεδρος της Διεθνούς Επιτροπής Αξιολόγησης που διεκπεραίωσε το Ευρωπαϊκό πιλοτικό πρόγραμμα αξιολόγησης στην χώρα μας το 1995, όταν η Ευρωπαϊκή Ένωση, με απόφαση των Υπουργών Παιδείας, αποφάσισε να αξιολογήσει πιλοτικά την τριτοβάθμια εκπαίδευση στις χώρες-μέλη της. Ήταν μέλος της ιδρυτικής Επιτροπής του Πανεπιστημίου της Κύπρου και Πρόεδρος του εκλεκτορικού σώματος που εξέλεξε τους πρώτους καθηγητές του Τμήματος Μαθηματικών και Στατιστικής του Πανεπιστημίου. Ήταν επίσης μέλος της Επιτροπής Αξιολόγησης του Τμήματος Πληροφορικής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Ο Καθηγητής **W. Urfer** διδάσκει επί πολλά χρόνια στο Τμήμα Στατιστικής του Πανεπιστημίου του Dortmund του οποίου έχει διατελέσει και Πρόεδρος. Το Τμήμα αυτό είναι ένα από τα δύο μόνο Τμήματα Στατιστικής που λειτουργούν στα Γερμανικά Πανεπιστήμια. Πέραν των λοιπών εμπειριών σε επιστημονικά και διοικητικά θέματα, όπως επίσης και σε Επιτροπές Αξιολόγησης, θα πρέπει να αναφερθεί ότι το 1997 ήταν

μέλος (μαζί με τους R. Curnow και B.J.T. Morgan) της Επιτροπής που αξιολόγησε το Τμήμα Βιοστατιστικής του Rothamstend Experimental Station στην Αγγλία. (Το Rothamstend Experimental Station είναι μία από τις μεγαλύτερες ερευνητικές μονάδες στην Στατιστική ιδρυτής της οποίας ήταν ο R.A.Fisher, ένας από τους θεμελιωτές της σύγχρονης στατιστικής σκέψης). Είναι επίσης συγγραφέας (από κοινού με τον καθηγητή A.H. El-Shaarawi) της *Εγκυκλοπαίδειας Περιβαλλοντικής Στατιστικής* που εκδίδεται εφέτος από τον οίκο Wiley και μέλος της συντακτικής επιτροπής του περιοδικού «*Περιβαλλοντική και Οικολογική Στατιστική*».

Όπως προαναφέρθηκε, η αξιολόγηση για να είναι αξιόπιστη, πρέπει να γίνεται με βάση συγκεκριμένα κριτήρια αποδεκτά από την διεθνή επιστημονική κοινότητα. Όπως και οι αξιολογητές αναφέρουν στην έκθεσή τους, η συγκεκριμένη αξιολόγηση έγινε με βάση τους κανόνες για την αξιολόγηση της ποιότητας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση που εκπόνησε το **Κέντρο Μελετών Εκπαιδευτικής Πολιτικής για την Ανώτατη Εκπαίδευση CHEPS** (Center for Higher Education Policy Studies) για λογαριασμό του Συμβουλίου των Πρυτάνεων των Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων (Council of European Rectors (CRE)).

Η επιθυμία αξιολόγησης από διεθνή επιτροπή κατέστησε αναγκαίο όπως η συγγραφή της έκθεσης αυτοαξιολόγησης (που προηγείται της αξιολόγησης) γίνει στα αγγλικά. Αυτό αποτέλεσε και τον λόγο της κάποιας καθυστέρησης ολοκλήρωσης της διαδικασίας αυτής. (Η έκθεση αυτοαξιολόγησης (σε τρεις τόμους) είναι διαθέσιμη σε κάθε ενδιαφερόμενο στο Εργαστήριο του Τμήματος Στατιστικής).

Στις σελίδες που ακολουθούν, δίδεται η μετάφραση της τελικής έκθεσης αξιολόγησης της ομάδας των αξιολογητών. (Το πρωτότυπο κείμενο στα αγγλικά είναι διαθέσιμο στο εργαστήριο του Τμήματος σε έντυπη μορφή και στην ιστοσελίδα του Τμήματος (statathens.aueb.gr), σε ηλεκτρονική μορφή).

Όπως θα δει ο αναγνώστης, το Τμήμα Στατιστικής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας αυτής, μπορεί να αισθάνεται ικανοποίηση γιατί, όπως προκύπτει από την έκθεση, όλα τα προγράμματα τα οποία λειτουργεί, προπτυχιακά, μεταπτυχιακά και προγράμματα επιμόρφωσης, αξιολογούνται ιδιαίτερα θετικά με βάση τις διεθνείς προδιαγραφές και τοποθετούν το Τμήμα Στατιστικής σε περίοπτη θέση στην διεθνή σκηνή όσον αφορά τα Τμήματα και την επιστήμη της Στατιστικής.

Η έκδοση αυτή αποσκοπεί στην ευρύτερη δυνατή διάχυση της πληροφόρησης για την αξιολόγηση του Τμήματος Στατιστικής, όχι μόνο γιατί θεωρείται ότι η εξωτερική αξιολόγηση αποτελεί μια χρήσιμη διαδικασία, αλλά και διότι επιτρέπει σε κάθε ενδιαφερόμενο να έχει μία σαφή εικόνα της ποιότητας των σπουδών και των διδασκόντων του Τμήματος Στατιστικής, όπως αυτή προκύπτει από την αξιολόγηση από επιστήμονες διεθνούς κύρους.

Ιδιαίτερα μετά την πρόσφατη αναταραχή στην χώρα μας για τη δομή και το περιεχόμενο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ελπίζεται ότι η έκθεση αυτή μπορεί να αποτελέσει κίνητρο και σημείο αναφοράς και για άλλα Τμήματα, και Πανεπιστήμια και ΤΕΙ να

προσδιορίσουν το επίπεδο των σπουδών τους αλλά και την τοποθέτησή τους στην διεθνή επιστημονική κοινότητα.

Οι διδάσκοντες του Τμήματος Στατιστικής θα συνεχίσουν τις προσπάθειές τους, όχι μόνο για τη διατήρηση της θέσης που ήδη έχει καταλάβει το Τμήμα διεθνώς, αλλά και για την περαιτέρω βελτίωσή του για το καλό των φοιτητών του, προπτυχιακών και μεταπτυχιακών, που σύντομα θα αντιληφθούν ότι δεν θα ανταγωνίζονται πλέον μόνο τους Έλληνες συναδέλφους τους, αλλά επιστήμονες από ένα ευρύτερο περιβάλλον.

Η διαδικασία αξιολόγησης χρηματοδοτήθηκε από το ΕΠΕΑΕΚ και από τα έσοδα του μεταπτυχιακού προγράμματος του Τμήματος Στατιστικής.

Ιωάννης Πανάρετος
Πρόεδρος του Τμήματος
Μάϊος 2001